

Warszawa, 9 lipca 2026 r.

Sz. P. Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych**Dotyczy: pisma KRIR/MR/780/2026 z dnia 30 czerwca 2026 r. w sprawie środków ochrony roślin do rzepaku ozimego**

Szanowny Panie Prezesie,

dziękujemy za przekazanie stanowiska Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie sytuacji w ochronie upraw rzepaku ozimego. Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin podziela zaniepokojenie malejącą liczbą dostępnych rolnikom substancji czynnych i traktuje priorytetowo zapewnienie dostępu do skutecznych oraz bezpiecznych dla środowiska narzędzi ochrony roślin. W odpowiedzi na poruszone w piśmie kwestie przedstawiamy poniżej wyniki naszej analizy oraz proponowane kierunki działania.

1. Zaprawy nasienne z grupy neonikotynoidów (art. 53 rozporządzenia 1107/2009)

Przeprowadziliśmy szczegółową analizę prawną możliwości uzyskania zezwolenia nadzwyczajnego na zaprawy neonikotynoidowe w rzepaku ozimym, uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 stycznia 2023 r. w sprawie C-162/21 oraz jego dalszą interpretację.

Wyrok TSUE jednoznacznie stwierdza, że art. 53 rozporządzenia 1107/2009 nie zezwala państwom członkowskim na dopuszczanie do obrotu ani na stosowanie nasion poddanych działaniu środków zawierających substancje czynne wyraźnie zakazane na terytorium UE – a taki charakter mają neonikotynoidy (klotianidyna, tiametoksam, imidachlopyrd) w kontekście zaprawiania nasion, na mocy rozporządzeń wykonawczych Komisji 2018/784 i 2018/785. Wyrok nie podważa szerszego stosowania art. 53 i zezwolenia nadzwyczajne powinny pozostać dostępne dla państw członkowskich, o ile prawo UE nie wprowadza odrębnego, wyraźnego zakazu sprzedaży lub wysiewu zaprawionych nasion. Interpretacja ta nie zmienia jednak oceny sytuacji w przypadku neonikotynoidów – ograniczenie dotyczące zaprawiania nasion tymi substancjami wynika wprost z ww. rozporządzeń wykonawczych i mieści się dokładnie w zakresie objętym wyrokiem TSUE.

Powyższą ocenę potwierdza również aktualna praktyka krajów wskazanych w Państwa piśmie jako przykład do naśladowania. W przypadku Czech – kraju, który w przeszłości istotnie często korzystał z takich derogacji – stanowisko tamtejszego Ministerstwa Rolnictwa oraz organu regulacyjnego ÚKZÚZ jest po wyroku TSUE jednoznaczne: praktyka udzielania zezwoleń nadzwyczajnych na zaprawy neonikotynoidowe została całkowicie zaniechana, a nowe wnioski w tej sprawie są obecnie automatycznie odrzucane jako prawnie nieuzasadnione. Strona czeska traktuje wyrok TSUE jako ostateczną przeszkodę prawną, mimo iż otwarcie przyznaje, że wynikające z niego ograniczenie niekorzystnie wpływa na konkurencyjność tamtejszych rolników. Stanowisko Słowacji jest obecnie w trakcie weryfikacji z tamtejszym ministerstwem rolnictwa – prześlemy Państwu uzyskane informacje niezwłocznie po ich potwierdzeniu.

W tym świetle uprzejmie informujemy, że nie znajdujemy potwierdzenia przekazane nam informacje o funkcjonujących obecnie w Czechach i na Słowacji mechanizmach wsparcia opartych na czasowym dopuszczaniu zapraw neonikotynoidowych w rzepaku. Warto jednocześnie odnotować, że prace nad aktualizacją unijnego dokumentu wytycznych dotyczącego zezwoleń nadzwyczajnych wciąż trwają na forum SCoPAFF, a stanowisko Komisji Europejskiej co do zakresu wyroku C-162/21 ma zostać przedstawione w odrębnym komunikacie. Będziemy Państwa informować o dalszym rozwoju sytuacji na poziomie unijnym.

Z uwagi na opisane uwarunkowania prawne, złożenie wniosku o zezwolenie nadzwyczajne na zaprawy neonikotynoidowe w obecnym stanie prawnym wiązałoby się z istotnym ryzykiem odmowy lub późniejszego zaskarżenia takiej decyzji. W związku z tym nie rekomendujemy tej ścieżki jako priorytetowego kierunku działania.

2. Rozszerzenie rejestracji środka Coragen 200 SC o uprawę rzepaku ozimego

Firma FMC, jako posiadacz zezwolenia i członek Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin, została przez nas poinformowana o Państwa wystąpieniu. Odpowiedź w tym zakresie otrzymają Państwo bezpośrednio od firmy.

Z wyrazami szacunku,

Małgorzata Bojańczyk
Dyrektor Generalna
Polskie Stowarzyszenie Ochrony
Roślin